

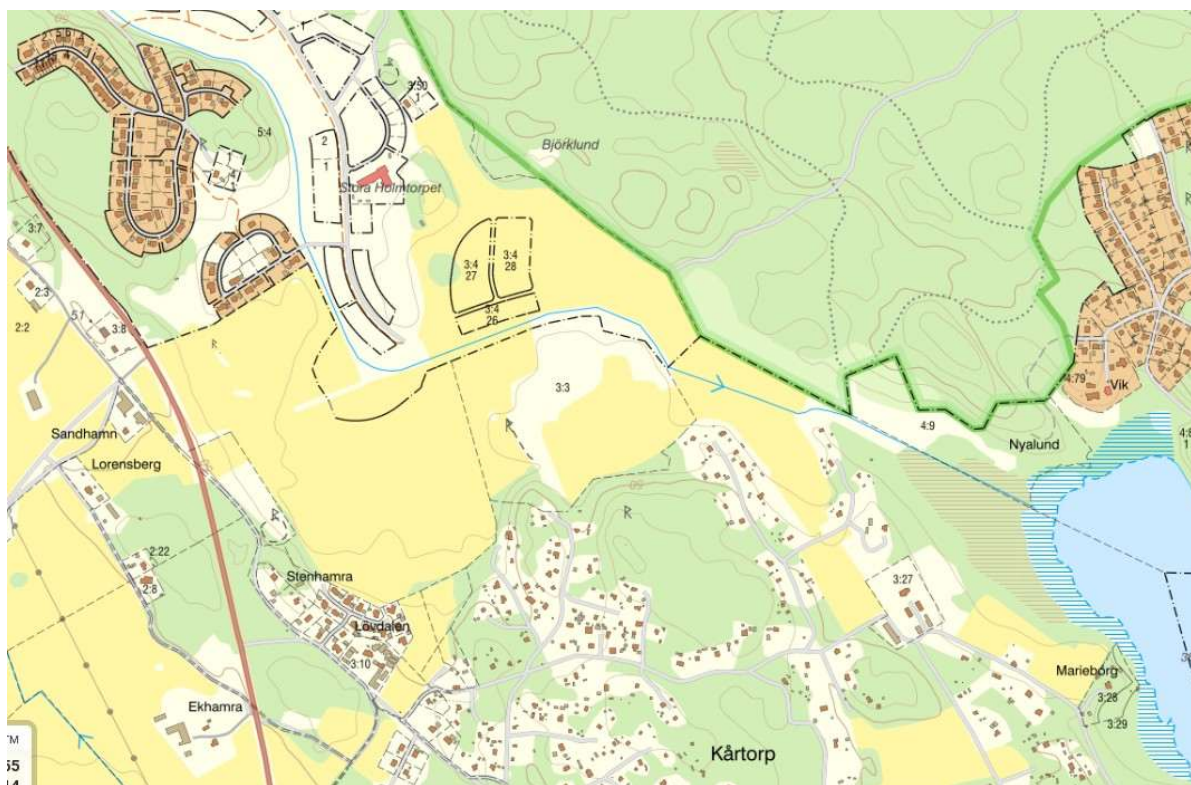
26-02-23

Norrköpings kommun
Samhällsbyggnadskontoret
Detaljplanering
601 81 Norrköping
detaljplanering@norrkoping.se

Yttrande vid samråd över utställd detaljplan för S:t Johannes 2:2 med närområde Södra Björkalund, Norrköpings Kommun

Diariennr. SPN 2025 / 0543

Detaljplanen gäller nya bostäder på jordbruksmarken mellan Norra Björkalund och Lövdalen/Kårtorp. Maximalt 600 bostäder planeras. De flesta i markbostäder i form av villor, parhus, kedjehus och radhus.

Från Lantmäteriets karta.

Synpunkter

Sammanfattning

Vi anser att planen för Södra Björkalund ska dras tillbaka på grund av att

- o Behovet av nya bostäder i Norrköping är litet
- o Hela området är jordbruksmark
- o Platsen är översvämningshotad och ligger i en kallluftsjö

Om kommunen ändå fortsätter att driva ärendet har vi följande synpunkter på planförslaget

- o Utredningar om möjliga områden att bebygga med tanke på översvämningsrisk och kallluftsjöar behöver göras, därefter utforma nytt bebyggelseförslag som går ut på samråd.
- o Redovisa planens sammanhang med omgivningen. Sluta "frimärksplanera" Norrköping!
- o Planera fungerande grönstråk för biologisk mångfald och friluftslivet.
- o Planera för cykling genom Vrinneviskogen mot Hageby, Ringdansen och Åselstad!
- o Strandskydd råder utefter det grävda diket genom området.
- o Planera för energigemenskaper och framtidens energisystem.
- o Skapa en bilfri miljö invid bostäderna.

Motiveringar:

Fler nya bostäder behöver inte byggas i Norrköping

Befolkningsökningen har stannat av. Outhyrda och osålda bostäder finns i kommunen och planlagd mark finns eller är på gång för omfattande nybyggnader av flerfamiljshus. Troligtvis är det villabebyggelse som blir aktuellt i Södra Björkalund. Det innebär en onödig stadsutbredning med ökat transportbehov som följd. Bussförbindelserna till Björkalund och Kårtorp är inte bra. De som bosätter sig där kommer använda privatbil i stor utsträckning.

Bygg inte på jordbruksmark

Vi anser att det inte är nödvändigt att ta jordbruksmark i anspråk här eftersom bostäderna inte behövs. En ny analys behöver göras som tar hänsyn till förändrade förutsättningar beroende av ändrat omvärldsläge med ökade krav på bevarande av jordbruksmark där ökad självförsörjningsgrad är ett krav från Myndigheten för Civilt Försvar. (MCF). Stadsnära odlingsmark behöver bevaras för att förse befolkningen i Norrköping med mat, och ge sysselsättning. I förtexten till kommunens nya ÖP25 anges;
"Bebyggelse ska lokaliseras så att brukningsvärd jordbruksmark undviks. Det är viktigt att ta hänsyn till brukningsvärd jordbruksmark för att främja areella näringar och självförsörjningsgraden. Jordbruksmark och värdefull skogsmark ska endast prövas för exploatering i sista hand"

I Miljöbalken 3 kap. 4 § om Hushållning av naturresurser anges att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och att detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Jordbruksmarken är en begränsad och ändlig resurs både regionalt, nationellt och globalt.

Bygg inte på översvämningshotad mark och i kallluftsjöar

Stora delar av marken är översvämningshotad från skyfall och översvämningsrisk av Ensjön. Klimatförändringarna innebär en ökad risk för skyfall. Enligt översiktsplanen ska man inte bygga i lågpunkter eller områden som riskerar att översvämmas.

Stora delar av södra Björkalund ligger i en kallluftsjö som är olämplig att bebygga. Det är dags att planerarna tar hänsyn till mikroklimatet. Jämför med misstagen som begåtts i nya Kiruna.

Om södra Björkalund inte bebyggs kan diket som avvattnar norra Björkalund utformas så att naturlig rening av vattnet sker, i form av fördröjningsdammar och översilningsmarker. Det skulle göra vattnet som rinner ut i Ensjön renare och den biologiska mångfalden i området öka.

Om kommunen fortsätter att planera ny bebyggelse i Södra Björkalund har vi följande synpunkter:

Utred var det är lämpligt att bygga med tanke på översvämningsrisk och kallluftsjöar. Därefter kan ett nytt bebyggelseförslag tas fram och skickas ut på samråd. Det anges i planbeskrivningen att översvämningsrisken för södra Björkalund ska utredas fram till granskningen av planen. Naturskyddsföreningen anser att detta måste vara utrett innan bebyggelseförslag utformas. Enligt Översiktsplan 25 ska man undvika att bygga i lågpunkter och i områden med risk för översvämningsrisk.

En stor del av Södra Björkalund är en kallluftssjö som kan bli obehaglig att bo i. Temperaturskillnaden är troligtvis väsentlig mellan lågt liggande områden och omgivande mark som ligger högre. Frost, dimma och hög luftfuktighet kan ge hälsoproblem och ökad risk för skador på hus och växtlighet. Energiåtgången för att värma hus i kallluftsjöar är högre. Vid utstrålning från marken i klart väder sjunker den kalla luften nedåt i landskapet. Det ger sen vårfrost och tidig höstfrost och det blir ofta dimma. För att motverka problemen behöver kallluften i möjligaste mån evakueras mot Ensjön. Det behövs ett brett öppet stråk utan hinder omkring huvuddiket. Se boken Byggekologi, Block, Bokalders, Byggtjänst 2023, sid 434. Föreslagen bebyggelse skulle dämna upp kallluften vilket även försvårar problemen i Norra Björkalund. Områden som ligger lägre än ca 40-meterskurvan måste fyllas upp för att kunna bebyggas. Möjligheten till uppfyllnad begränsas av skredrisk. Det krävs en utredning om lokalklimatets förutsättningar för bebyggelse innan planeringen kan fortsätta.

Sluta "frimärksplanera" Norrköping. Studera hur området fungerar med omgivningen.

Planera fungerande grönstråk för biologisk mångfald och friluftslivet. Grönstråk med hänsyn till friluftslivet och biologiska värden från Vrinnevisreservatet åt sydväst behöver planeras in.

Förslagen på grönstråk enligt Naturinventeringen 2008 och Natur-PM från 2024 och läderbaggenätverket behöver tas hänsyn till. Ekar behöver frihuggas och nya ekar planteras. Gröna korridorer för läderbaggenätverket behöver planeras. Skydd av läderbaggarna är prioriterad i kommunen. Betet behöver upprätthållas för att bevara viktig flora. Äldre tallar behöver skyddas.

Vi anser att strandskydd råder utefter det grävda avvattningsdiket. Om bebyggelse ska placeras närmare än 100 meter behöver strandskyddsdispens sökas.

Planera för cykling genom Vrinneviskogen mot Hageby, Ringdansen och Åselstad! Vi tycker det är viktigt att planera för cykling i Norrköping för att minska biltrafiken, öka hälsan och ge naturupplevelser.

Planera för energigemenskaper och framtidens energisystem. Området har inte fjärrvärmeförsörjning. Det saknas planering för lokal solenergi och till exempel energigemenskaper.

Skapa en bilfri miljö invid bostäderna. Det är bra att parkeringshus och friytor invid bostäderna planeras. Friytorna vid många nybyggda flerfamiljshus i Norrköping är nästan, eller helt, belamrade med bilparkeringar i markplan. Se kv Foajén, Salongen, Pjäsen och Föreställningen i Norra Björkalund. Rotflyet i Smedby. Aktern i Lindö. Tändstickan i Ljura och många kvarter i Sandtorp.

Dock planeras två markparkeringsplatser framför alla kedjehus och radhus i södra Björkalund. Det innebär att utemiljön blir trafikfarlig och otrivsamt vid dessa hus. Det är bättre att samla parkeringarna för sig och skapa bilfria miljöer invid alla bostäder.

Detta yttrande är framtaget av Naturskyddsföreningens Plangrupp i Norrköping

Stefan Arrelid

Ordförande

Naturskyddsföreningen Norrköping

stefan.arrelid@gmail.com

Tel. 072-728 20 75

Postmottagare

Stefan Arrelid

Fjärdingstad Hestadback

61029 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen: www.norrkoping.naturskyddsforeningen.se